

การสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทยโดยเน้นทักษะการสอนเฉพาะอย่าง
ในชั้นประถมศึกษาปีที่สาม สำหรับครูช่วยสอนชาวเขา

นางสุวิมล อนวัชพันธุ์

006198

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2521

CONSTRUCTION OF A THAI LANGUAGE TEACHING MODEL
EMPHASIZING SPECIFIC SKILLS FOR PRATHOM SUKSA THREE
FOR THE HILL TRIBE TEACHERS' AIDES

Mrs. Suvimol Anawachapun

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1978

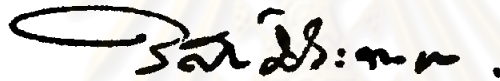
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย โดยเน้นทักษะ
การสอนเฉพาะอย่าง ในชั้นประถมศึกษาปีที่สาม สำหรับครูช่วย
สอนชาวเขา

โดย นางสาววิมล อนุรักษ์พันธุ์

แผนกวิชา ประถมศึกษา

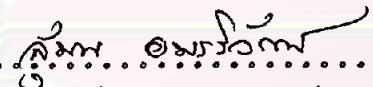
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิติยวดี บุญซื่อ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

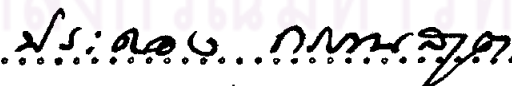

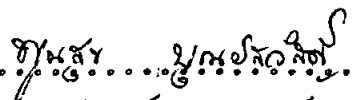
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. วิสิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณะกรรมการ การสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิติยวดี บุญซื่อ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประคอง กรรณสุต)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนสุท บุญสวัสดิ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย โดยเน้นทักษะ
การสอนเฉพาะอย่างในชั้นประถมศึกษาปีที่สาม สำหรับครูช่วย
สอนชาวเขา

ชื่อนิสิต นางสุวิมล อนุรักษ์พันธุ์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิติยวดี บุญซื่อ

แผนกวิชา ประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2520

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอนชาวเขา
ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์
เพื่อฝึกอบรมครูช่วยสอนชาวเขาให้มีความสามารถในการสอนฟังและพูดภาษาไทยแก่
เด็กชาวเขา จากแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย ซึ่งเน้นเฉพาะทักษะการสอนฟัง
และพูดในชั้นประถมศึกษาปีที่สาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ หลักสูตรพิเศษสำหรับฝึกอบรมครูช่วยสอน
ชาวเขา แบบจำลองการสอนวิชาฟังและพูดภาษาไทย แบบสอบวิชาฟังและพูดภาษาไทย
แบบสอบวิชาครูเบื้องต้น แบบประเมินผลแบบจำลองการสอนวิชาฟังและพูดภาษาไทย
แบบนิเทศและประเมินผลการสอน และวิธีสอนฟังและพูดภาษาไทยตามแนวฝึกหัดครู
ของโครงการทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอนชาวเขา ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือดังกล่าวไป
ทดลองฝึกอบรมกับตัวอย่างประชากรที่เป็นชาวเขา ซึ่งกรมประชาสัมพันธ์คัดเลือก
มาจำนวน 51 คน โดยใช้เวลา 3 เดือน คือตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน
ถึงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2520 ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา อำเภอ-

แม่จัน จังหวัดเชียงราย ข้อมูลในการวิจัยเก็บรวบรวมจากคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม ซึ่งได้แก่วิชาฟังและพูดภาษาไทย วิชาครูเบื้องต้น คะแนนการฝึกสอน และคะแนนการประเมินผลแบบจำลองการสอนก่อนและหลังการฝึกสอน

ผลการวิจัย

1. สมรรถนะผลด้านวิชาฟังและพูดภาษาไทย วิชาครูเบื้องต้น และความสามารถในการฝึกสอนอยู่ในเกณฑ์ดี เป็นที่น่าพอใจ
2. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผลด้านวิชาฟังและพูดภาษาไทยกับความสามารถในการสอน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น .6537 และมีนัยสำคัญที่ระดับ.01 นัยว่าความสัมพันธ์เป็นไปในเชิงนิมิต (Positive)
3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผลด้านวิชาครูเบื้องต้นกับความสามารถในการสอน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น .720 และมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นัยว่าความสัมพันธ์เป็นไปในเชิงนิมิต (Positive)
4. ความแตกต่างของคะแนนการทดสอบวิชาฟังและพูดภาษาไทย วิชาครูเบื้องต้น หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ
5. ผู้รับการฝึกอบรมทุกคนมีความเข้าใจเนื้อหาในแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์ดี และความแตกต่างของความเข้าใจดังกล่าวก่อนและหลังการใช้แบบจำลองการสอนเป็นไปในทางเพิ่มขึ้น
6. พื้นฐานการศึกษาของผู้รับการฝึกอบรม ไม่มีอิทธิพลต่อความมั่นใจในการใช้แบบจำลองการสอน

นัยได้ว่าการฝึกอบรมครูช่วยสอนชาวเขาให้มีทักษะในการสอนวิชาฟังและพูดภาษาไทย โดยใช้แบบจำลองการสอนที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ การสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทยโดยเน้นทักษะการสอนฟังและพูดครั้งนี้ประสบความสำเร็จความมุ่งหมาย

Thesis Title Construction of a Thai Language Teaching Model
Emphasizing Specific Skills for Prathom Suksa
Three for the Hill Tribe Teachers' Aides.

Name Mrs. Suvimol Anawachapun

Thesis Advisor Assistant Professor Kitiyavadi Boonsue

Department Elementary Education

Academic Year 1978

ABSTRACT

This research was a part of the Experimental Project on the Training of Teachers' Aids for Hill Tribe Communities; Department of Elementary Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University. Its purpose was to train the teachers' Aides in teaching Thai language on listening and speaking to the hill tribe children by using Thai language teaching model emphasizing on specific skills for Prathom Suksa Three.

The materials utilized in this research were the special curriculum particularly designed for the project; Thai language teaching model; tests ; teaching model evaluation forms; practice teaching evaluation forms, and the method of teaching Thai language on listening and speaking. These materials were used to train 51 trainees within 3 months period at the

hill Tribe Development and Welfare Center, Mae Chan District, Chiangrai Province. The research data had been collected from the score of Pre-test and Post -test on achievements in listening and speaking Thai language and Fundamentals background of Teacher Education, the practice of teaching and the evaluation on the practicing Thai language teaching model.

Results :

1. The trainees' achievements in listening and speaking Thai language, Fundamental background of Teacher Education, and teaching ability were satisfactory.

2. The statistical relationship between the achievement in Thai language listening and Speaking and also teaching ability gave a correlation coefficient (r_{xy}) of .6537 which was significant at the level of .01 . It showed that they were positively related.

3. The statistical relationship between the achievement in Fundamental of Teacher Education and teaching ability gave a correlation coefficient (r_{XY}) of .720 which was significant at the level of .01 . The result notified that they were positively related.

4. The scores of the pre-test and post -test showed significant difference at the level of .01. which notified that the training was effective.

5. The trainees showed good understanding on the Thai language teaching model with the arithmetic means of pre-test and post -test, before and after practice of teaching, was significant at the level of .01.

6. The educational background of the trainees had no influence on their self - confidence in using the Thai language teaching model.

Consequently, the training of teachers' aides in teaching Thai language on listening and speaking and using the constructed teaching model was effective and the construction of the Thai language teaching model could also be considered successful.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ โครงการฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขาของ
แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งนี้สำเร็จได้
ด้วยความกรุณาอย่างสูงของ ศาสตราจารย์ อ่ำไพ สุจริตกุล คณะศึกษาศาสตร์
หัวหน้าโครงการฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา ที่ได้ให้คำแนะนำในการดำเนิน
การวิจัย ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ ได้ให้คำแนะนำประกอบการวิจัย รอง-
ศาสตราจารย์ประคอง กรรณสูต ได้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการทางสถิติ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์กิติยวดี บุญชื้อ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนสุข
บุญยัสวีศรี เลขานุการโครงการฯ ได้ช่วยเหลือให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และตรวจแก้
ไขข้อบกพร่องต่างๆตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้
รับจากทุกท่านที่กล่าวนามมาแล้วข้างต้นเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่าน
๗ โอบอ้อมใจ

อนึ่ง ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของกอง
สงเคราะห์ชาวเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณเจริญ กสิวิวัฒน์ หัวหน้าศูนย์พัฒนาและ
สงเคราะห์ชาวเขา จังหวัดเชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ได้คอยอำนวยความสะดวก
สะดวกในเรื่องต่างๆ และเอาใจใส่ช่วยเหลือเป็นอย่างดี องค์การยูนิเซฟได้อุดหนุน
ในเรื่องเบี้ยเลี้ยงและอุปกรณ์บางอย่าง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

วิมล อนวัชพันธุ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ด
รายการตารางประกอบ	๕

บทที่

1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
วิธีดำเนินการวิจัย	7
ความจำกัดของการวิจัย	9
ข้อตกลงเบื้องต้น	9
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	10
ศัพท์เฉพาะ เรื่องและคำจำกัดความ	10

บทที่

2. ทฤษฎี หลักการ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายของภาษา	12
โครงสร้างและองค์ประกอบของภาษา	13
ลักษณะภาษาของชาวเขาเผ่าต่างๆ	14
หลักและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนภาษา	16

ความสำคัญของการฟัง	20
หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนฟัง	24
หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนพูด	30
รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้	44
3. การสร้างแบบจำลองการสอน	
พื้นฐานของการสร้างแบบจำลองการสอน	48
วิธีดำเนินการสร้างแบบจำลองการสอน	49
แบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย โดยเน้นทักษะการ สอนฟังและพูดภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับ ครูช่วยสอนชาวเขา	50
การสร้างแบบประเมินผลแบบจำลองการสอน	112
4. การดำเนินการวิจัย	
การศึกษามัธยมศึกษาและสำรวจข้อมูล	113
ตัวอย่างประชากร	114
เครื่องมือในการวิจัย	118
การทดลองปีกอบรวม	118
การสอนวิชาฟังและพูดภาษาไทย	123
การสอนความรู้สามัญวิชาฟังและพูดภาษาไทย	127
การสอนวิชาครูเบื้องต้น	128
การฝึกสอนและการนิเทศการสอน	129
การเก็บรวบรวมข้อมูล	130
การวิเคราะห์ข้อมูล	132

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
การวิเคราะห์ข้อมูล	...	137
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	...	138
อภิปรายผลการวิจัย	...	150
6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ
สรุปผลการวิจัย	...	158
ปัญหาและข้อเสนอแนะ	...	159
บรรณานุกรม	...	163
ภาคผนวก	...	168
ประวัติการศึกษา	...	191

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนผู้รับการฝึกอบรมแยกตามเขต เขต และจังหวัด	115
2	วุฒิการศึกษาของผู้รับการฝึกอบรมแยกตามจังหวัดและเขต	116
3	จำนวนผู้รับการฝึกอบรมจำแนกตามอายุ.....	117
4	ชื่อกลุ่มและจำนวนผู้รับการฝึกอบรมในแต่ละกลุ่ม แยกตาม สภาพและ เขต	121
5	การจัดอันดับคะแนนสัมฤทธิ์ผลแต่ละประเภทของผู้รับการ ฝึกอบรม	130
6	จำนวนผู้รับการฝึกอบรมที่ได้จัดอันดับคะแนนสัมฤทธิ์ผลแต่ละ ประเภทเป็นตัวอักษร	139
7	ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาการกับความ- สามารถในการสอน	141
8	ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาชีพเบื้องต้นกับความ สามารถในการสอน	142
9	การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรม	143
10	ความถี่เห็นของผู้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความเข้าใจ เนื้อหา ในแบบจำลองการสอนก่อน (\bar{X}_1) และหลัง (\bar{X}_2) การใช้แบบจำลองการสอน	145
11	ค่าไคสแควร์ (χ^2) ของการทดสอบความมั่นใจในการใช้ แบบจำลองการสอน	147